

УДК 93/94

Городинська Лілія Станіславівна

викладач кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін

Вінницький навчально-науковий інститут

Західноукраїнського національного університету

Horodynska Liliia

Teacher of the Department of Law and Humanities

Vinnitsia Educational and Scientific Institute of

Western Ukrainian National University

ПОСТМАЙДАННИЙ РУХ ТА СОЦІАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ POST-MAYDAN MOVEMENT AND SOCIAL TRANSFORMATIONS

***Анотація.** У даній статті було досліджено постмайданний рух та соціальні трансформації. Встановлено, що після подій на Майдані Незалежності в 2014 році в Україні відбулися значні зміни. Зокрема, реформування системи влади, зміна політичної культури, активізація громадянського суспільства. Однією з основних змін, яка була наслідком постмайданного руху, стала реформа системи влади. Було змінено конституцію, що дозволило зменшити роль президента та збільшити роль парламенту та уряду. Автором встановлено, що найважливішим здобутком революційної зими є самоідентичність та єдність української нації, що свідчить про глибокі та докорінні зміни в українському суспільстві.*

***Ключові слова:** Революція Гідності, Майдан Незалежності, постмайданний рух, соціальна трансформація, політична культура, молодіжна організація, громадське об'єднання, громадянське суспільство.*

Summary. *The post-Maidan movement and social transformations were investigated in this article. It was established that after the events on Independence Square in 2014, significant changes took place in Ukraine. In particular, reforming the power system, changing the political culture, activating civil society. One of the main changes that resulted from the post-Maidan movement was the reform of the government system. The constitution was changed, which made it possible to reduce the role of the president and increase the role of the parliament and the government. The author found that the most important achievement of the revolutionary winter is the self-identity and unity of the Ukrainian nation, which indicates deep and radical changes in Ukrainian society.*

Key words: *Revolution of Dignity, Maidan of Independence, post-Maidan movement, social transformation, political culture, youth organization, public association, civil society.*

Актуальність дослідження. Український постмайданний рух став одним із найбільших соціальних рухів у Європі в останні десятиліття. Він був не просто протестом проти авторитаризму та корупції в Україні, а став символом боротьби за демократію та свободу. Це дало змогу відкрити нові можливості для розвитку громадянського суспільства та змінити політичну культуру. Крім того, постмайданний рух мав великий вплив на політичні процеси в Україні та на міжнародну політику. Він став проривом у розвитку демократії в країні та вплинув на хід подій у багатьох країнах світу. Тому дослідження та аналіз постмайданного руху та його наслідків є дуже важливими для розуміння політичних та соціальних процесів не тільки в Україні, але й в світі в цілому. Також, дослідження постмайданного руху може бути корисним для інших країн, які стикаються з подібними проблемами та шукають шляхи розвитку демократії та громадянського суспільства.

Мета статті полягає у висвітленні головних питань, що стосуються постмайданного руху та його впливу на соціальні трансформації в Україні. Результати дослідження можуть бути корисними для вивчення політичних та соціальних процесів в Україні та їх впливу на розвиток інших країн.

Виклад основного матеріалу. Після подій на Майдані Незалежності в 2014 році в Україні відбулися значні зміни в соціальній сфері. Ці зміни стали наслідком "постмайданного руху" - широкого руху громадян, який протестував проти корупції та авторитаризму у державі. Цей рух сприяв реформуванню системи влади, зміні політичної культури, а також зміні в економічній сфері та в громадянському суспільстві. Однією з основних змін, яка була наслідком постмайданного руху, стала реформа системи влади. В Україні було створено нову систему влади, яка мала бути більш демократичною та прозорою. Було змінено конституцію, що дозволило зменшити роль президента та збільшити роль парламенту та уряду [1]. Крім того, відбулися вибори президента та парламенту, які були визнані міжнародними спостерігачами як демократичні та чесні.

Постмайданний рух також сприяв зміні політичної культури в Україні. Громадяни стали активніше висувати свої вимоги та претензії до влади, більше уваги стало приділятися відкритості та прозорості у владі. Одним з перших проявів нової політичної культури було створення громадських рухів та організацій, які зосереджувалися на боротьбі з корупцією та на підтримці демократії. Наприклад, існує ряд громадських ініціатив, таких як «Чесно», «Опора», «Громадська рада реформ» та інші, які прагнуть створити прозорі та демократичні структури в українському суспільстві [2, с. 164]. Громадськість стала більш активною та вимогливою, політики стали більш відкритими та прозорими, а громадські організації та активісти зайняли більш впливову позицію у політичному процесі. Ці зміни відображають поступове розвиток України як демократичної країни та становлення громадянського суспільства.

Одним з наслідків Майдану стало збільшення ролі молоді в українському суспільстві. Декларативний характер державної молодіжної політики, відсутність реформ у сфері освіти і перспектив для розвитку молоді, створювали підґрунтя для зростання інституалізованих молодіжних та студентських рухів. Свавілья правоохоронних органів та влади лише поглиблювали протестні настрої суспільства, у тому числі і молоді, а сходження з євроінтеграційного шляху стало передумовою соціального вибуху. Інтеграція молоді, здатність до самоорганізації підкреслила її активізацію напередодні на під час Революції Гідності [3, с. 250]. Відтак, відбувалася політизація молодіжних рухів та поступове входження їх до громадського суспільства. Це визначає молодь не лише як активний елемент, але й відповідальний, що створює всі умови для зміни поколінь в середині владних інститутів.

Поряд з позитивними наслідками перетворень в Україні сталися й негативні, які сильно вплинули на усе українське суспільство. Україна опинилася у стані війни з Росією, простежується спроба від’єднати частину території України (Луганську і Донецьку області). Ще одним негативним наслідком Майдану стала анексія Криму Російською Федерацією. Основними причинами цих подій було прагнення України до незалежності у виборі геополітичного орієнтиру. Також не можна не згадати про загибель людей, які доклали всіх зусиль для української незалежності та самостійності, – «Небесної сотні» [4, с. 40]. Дослідивши події Революції Гідності та її наслідки, можна впевнено твердити, що це була революція нового типу, яка прагнула змінити політичну еліту, прийти до нових стандартів демократичного життя та побудувати країну європейського зразка.

Найяскравішою ілюстрацією того, чого уникнула Україна завдяки Революції Гідності, є доля Білорусі, яка впродовж багатьох років є залежною від Росії, що призвело до маргіналізації національної культури та

втрати прав і свобод. Революція Гідності не тільки сприяла об'єднанню української нації, але й розкрила старі проблеми, такі як політична корупція, хабарництво та небажання здійснювати реформи [5]. Однак найважливішим здобутком революційної зими є самоідентичність та єдність української нації, що свідчить про глибокі та докорінні зміни в українському суспільстві. Незважаючи на те, що не всі сподівання та прагнення були реалізовані, Революція Гідності мала велике значення для визначення майбутнього України.

Висновок. Після «революції Гідності» відбулося перезавантаження влади, було відновлено курс на євроінтеграцію, визначено реформи, які мають бути здійснені, але говорити про їх втілення в життя, наслідки для країни, а тому і про завершеність революції ще зарано. Майдан продемонстрував здатність українців до самоорганізації, взаємодопомоги та самопожертви, виявив, що для наших співгромадян, незалежно від регіону проживання, етнічної приналежності та мови, важливими цінностями є свобода, людська гідність, право обирати свою долю.

Література

1. Верховна Рада України ухвалила Закон «Про відновлення дії окремих положень Конституції». Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України. 2014. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/87891.html> (дата звернення: 12.04.2023).
2. Гиря Г. Нові форми революцій в сучасному глобалізованому світі: суть та особливості вияву // Вісник Львівського університету. Серія : філософсько-політологічні студії. 2014. Вип. 5. С. 164–170.
3. Шкабко С. Активізація молодіжних рухів та організацій напередодні й під час Революції Гідності.. *Society. Document. Communication. Соціум. Документ. Комунікація*. 2021. 9/2. С. 250-269.

4. Сасин Г. Кольорові революції: сутність, основні риси, причини виникнення та політичні наслідки // *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2015. III (7), Issue 42. P. 40–42.
5. Наслідки та значення Революції Гідності. 2022. URL: <https://khm.gov.ua/uk/content/naslidky-ta-znachennya-revolyuciyi-gidnosti> (дата звернення: 12.04.2023).